

CERKVENI GLASNIK

ZA TRŽIŠKO ŽUPNIJO

Izhaja zadnjo soboto v mesecu za naslednji mesec. — Posamezna številka 1.— Din

LETO 1938

NOVEMBER

ŠTEV. 11

Cvetje in osat na našem pokopališču

Zares lepo je tržiško pokopališče. Kar lahko rečemo, da je eno izmed najlepših v naši škofiji. Lepa lega, urejenost in raznolikost so značilnosti, ki povzročajo začudenje tistega, kateri pokopališče prvič vidi. Preprosti grobovi imajo posebnosti v železnih, doma izdelanih ograjah. Železni križi so v najrazličnejših izpeljavah posejani med kamenite, vsak grob je pa vedno negovan in okrašen s cvetjem. Pred leti so mnogi že hodili nalašč gledat izreden spomenik Glanzmannove družine, letos je postal izrednost pokopališča tudi spomenik devetih smučarjev, ki so se ponesrečili pod Storžičem.

Radi pokažemo svojim obiskovalcem zadnji prostor naših pokojnikov in kar gotovo je to eden najlepših koščkov našega Tržiča. Velike vrednosti je tudi to, da je pokopališče tako blizu župnijske cerkve. Lažje obiskujemo grobove in vsak mrtvec pride po zadnje slovo še v župnijsko cerkev, kjer se pozneje zanj opravljajo tudi sv. maše in druge molitve. In kje bi imeli Tržičani svoje pokopališče, če bi ne bil že nekdanj odločen zanj prostor na bivših parcelah župnišča za cerkvijo? Saj primerne prostora za pokopališče drugje v župniji ni! Hvaležni smo lahko prednikom, posebno pokojnemu župniku Špendalu, ki je tako primerno večal božjo njivo.

Priznana lepoto našega pokopališča pa zelo kazijo neke cvetke. So te cvetke naravnost sramota za vse tržiške župljane, zasramovanje umrlih, znak neolike, z eno besedo so osat, ki ga je treba na vsak način izriniti iz posvečene božje njive. Ima vsaka cvetlica svoje ime. Nočem teh cvetic imenovati, pač pa naj jih v nekaterih barvah označim! Opazil sem jih tekom zadnjih let, ko vršim po končanem spovedovanju med osmo sv. mašo ob nedeljah in praznikih ter

med šmarnično pobožnostjo v maju zvečer žalostno in neprijetno službo nekakšnega pometalca osata na pokopališču.

1. Zagledali so župnika s kapo na glavi. Vedeli so, da bo prehodil vsa pota na pokopališču in so vsi odšli razen enega, oziroma razen ene. Stopila je h grobu, hitro se je pokrižala in stala dolgo na istem mestu, zraven pa pogledovala, kje se mudi župnik. Pristopil je župnik mirno z vprašanjem: »Kdo pa je tu pokopan?« Odgovor: »Moja mati!« In hotela je pripovedovati o svoji ljubi materi. Župnik jo je pa prekinil z ugotovitvijo: »Saj svoje matere ne ljubite in ne upoštevate! Gotovo vas je učila, da je treba iti ob nedeljah v cerkev k sv. maši. Več ljubezni bi ji izkazali, če bi sedaj zanjo zmolili v cerkvi pri sv. maši le eno Zdravo Marijo, kot pa da stojite tu sebi v greh, drugim v pohujšanje!« Zardela je, razumela in šla je v cerkev. Pripomba je pomagala in med sv. mašo ni poslej več hodila na pokopališče.

2. Komaj so zapustili klopi meščanske šole. Pred leti sem jih še sam poučeval in velikokrat opozarjal na tretjo božjo in prvo cerkveno zapoved. Zdelo se mi je, da dobivajo besede veroučitelja vendar v mladih dušah rodovitna tla. V svojo žalost sem jih našel več v gruči na pokopališču, ko je v cerkvi že pozvanjalo k povzdigovanju. Hoteli so pa menda pokazati svojo samostojnost in niso se umaknili, ko so zagledali veliko postavo. Obstal sem pri njih, pogledal obraze in dejal: »Ali smo se tako-le učili v šoli?« Spomin je oživel, lica so zardela in tiho so odšli proti cerkvenim vratom. Da bi le spomin na nauke in sklepe iz šolskih let ostal poslej živ!

3. Večkrat sem že slišal pritožbe, da zmanjka na kakšnem grobu cvetic. Točni opazovalci so že celo dognali, da je

na pokopališču ukradeno cvetlico kdo nosil v gumbnici. — Stala je nekoč gruča fantov na pokopališču. Niso bili naši farani in poučil sem jih, da je v Tržiču pač tak red, ki preganja postopače iz pokopališča tedaj, ko je v cerkvi božja služba. Nisem jim dosti verjel, ko so mi zatrjevali, da so bili pri sv. maši že v Križah, kjer mora gospod župnik tudi opravljati neprijeten posel reditelja na pokopališču med sv. mašo, in rekel sem jim, naj gredo pač po cesti proti Dolini ali pa na glavni trg, namesto da hodijo po potih pokopališča. Mi pa eden korajžno odgovori: »Veste, mi smo zmenjeni in čakamo tu na družčino, ki je tudi prišla v Tržič k maši!« Vedel sem, da je ta družčina ženskega spola in ko sem to primerno ugotovil, mi nihče ni oporekal. Pojasnil sem, da je pokopališče presvet kraj, da bi ga kdo izbral zatake sestanke, pa še niso hoteli oditi. Pa tudi temu niso oporekali, da so morda med tistimi, ki kradejo na pokopališču cvetlice in jih poklanjajo potem svojim dekletom. Če bi to popisal v samostojnem sestavku, bi lahko napravil naslov: Neveste z mrtvaškim cvetjem...

4. Hodil sem med sv. mašo med grobovi in razumeli so mojo pot ter odhajali mirno in hitro s pokopališča. Gruča mladostnikov je šla prav počasi pred menoj in zavila je proti izhodu na Dolinsko cesto. Tam so se ustavili, a zavil sem za njimi. Prišli so skozi vrata in brez besede sem vrata za njimi zaprl. Zakrohotali so se zunaj na cesti in nekdo je junaško dejal: »No, zdaj je pa še vrata zaprli!« Odšel sem in želel, da bi tem nesrečnejšem tudi Bog enkrat nebeških vrat ne zaprl!

5. Med šmarnično pobožnostjo je bilo. Kako lepo je tedaj v naši cerkvi! Pa se

le nekateri sprehajajo po pokopališču, drugi se morda »čakajo«. Potrebno je, da gre župnik čuvat cvetlice in odstranjevat osat. Koliko rajši bi bil tedaj župnik pri pobožnosti v cerkvi vsak dan. V mraku je bilo treba nekaterikrat izreči glasno besedo, da je nastopil red. Nekega večera je zavladal na glavnem delu pokopališča že popoln red, tam zadaj je pa nekaj šumelo in pritajeno govorilo. Oglasil sem se precej močno in kmalu sta skočila dva pri mrtvašnici čez zidno ograjo. Nehote mi je prišlo na misel, da osat in plevel na nobeni njivi in vrtu nima prostora!

Še bi lahko opisoval cvetke, oziroma osat, iz našega pokopališča. Pa naj zaenkrat zadostuje. Ni zapisano to v kakšno osebno zasramovanje, prav zato so predstavljene vse »cvetke« le v opisu, tudi ne samo za kratek čas, pač pa v resno premišljevanje in poboljšanje.

Pri ljubitelju cvetlic sem nedavno videl rožo, ki sramežljivo zapre svoj cvet, če jo kdo krene. Naj se odstranijo tudi z našega pokopališča med službo božjo vsi tisti, ki se bodo čutili med branjem teh vrstic prizadeti. Za opomin naj sprejmejo te vrste, da je treba izpolniti točno nedeljsko in praznično dolžnost in da za pokojne naredimo več z obiskom in molitvijo v cerkvi, kot pa s postajanjem na pokopališču v času, ko smo lahko še drugim v pohujšanje!

Kakršna tvoja nedelja, taka tvoja zadnja ura! To je star pregovor. Nedelja brez Boga, brez božje službe, zadnja ura brez Boga! Ob zadnji uri bi pa vendar želeli biti vsi božje cvetke in ne osat! In vsak izmed nas ima kar gotovo tudi to željo, da na njegovem grobu poganjajo enkrat cvetke molitve in dobrih del, ne pa osat greha in pohujšanja!

Zakrajšek Viktor:

Blagoslov pokopališča

O napol podrta cerkvi sv. Boštjana sem vam že enkrat pisal. Lani sem začel malo na korajžo a malo na dolg s popravilom. Hvala Bogu stoji danes tam že kar lepa cerkva. Popravili smo zidove, napravili novo streho, okna in vrata, a pri oltarju smo celo ometali in pobelili. Na rožnovensko nedeljo 1937 smo imeli g. škofa v svoji sredi. Opravil je blagoslov nove cerkvice in 25 otro-

kom podelil zakrament sv. birme. Prav lepo je bilo.

Kakor sem že enkrat opisal, stoji ta cerkva v laramanski vasi. Tamošnji albanski katoličani so bili prej skrivni: javno so se priznavali za muslimane. Značilna so tu muslimanska pokopališča. Neograjena in precej velika, ker se grobovi nikdar ne prekopljejo. Če nikjer v bližini ne vidiš velikih in sta-

rih dreves, na pokopališču so gotovo, ker jih ne smejo sekati. Tako so njihova pokopališča navadno mali gozdički. Tudi moji albanski katoličani so pokopavali kar v gozdu. Mogočni hrasti so pokrivali njihove grobove. Ko smo uredili cerkev, sem zahteval, da uredi tudi pokopališče. Ni šlo tako gladko; navadili so se, da pokopavajo v gozdu. S težavo sem jih pregovoril, da so posekali hraste — le največji je ostal za okras — in napravili ograjo — navaden plot. Tako je bilo pokopališče pripravljeno, da se slovesno blagoslovi. Ker imate malokdaj priliko videti lepi obred blagoslovitve pokopališča, naj vam ga na kratko opišem.

Na sredini pokopališča smo postavili lesen križ človekove višine in pred njim pol metra visok triroglat lesen kol, na katerega se nataknejo tri sveče. Ko smo končali vso slovesnost v cerkvi, smo v procesiji odšli na pokopališče, kjer so nekdanj muslimanski hodže opravljali svoje obrede. Ob vstopu na pokopališče je škof odmolil molitev, v kateri je molil, naj se ob našem vstopu to pokopališče očisti, blagoslovi in posveti: da bodo človeška trupla, ki bodo po tem življenju tukaj počivala, na veliki dan sodbe skupaj s srečnimi dušami mogla prejeti

radosti večnega življenja. — Kleče in glasno smo potem odmolili litanije vseh svetnikov, nakar je škof med molitvijo psalma »Usmili se«, obšel vse pokopališče in ga kropil z blagoslovljeno vodo. Ob koncu je še enkrat blagoslovil vse pokopališče in molil: »O Bog, očisti, blagoslovi in posveti to pokopališče, na katerem bodo počivala trupla božjih služabnikov in služabnic, ko jim to življenje poteče, in ki si v tebe upajočim po svoji veliki milosrčnosti odpustil vse grehe, daj tudi njihovim telesom, ki bodo na tem pokopališču počivala in čakala trombe prvega nadangela, obilno večno plačilo.«

Po tej molitvi je škof prestavil goreče sveče iz triroglatega kola na križ, kar sem si razložil tako, da to pomeni prehod iz življenja po križu in po veri v Križanega v svetlo večnost.

S tem je bil obred končan. Ključar nove cerkvice mi je pa rekel: »Hvala Bogu, da je tudi pokopališče enkrat urejeno in blagoslovljeno. Poglejte, tu je grob moje matere. Ko je umrla, je v noči prišel g. župnik in v hiši blagoslovil njeno truplo. Podnevi je prišel hodža in pokopal mojo mater po muslimanskem obredu. Sedaj je tudi njen grob blagoslovljen.«

To in ono

Grobovi bodo na praznik vseh mrtvih pač povsod lepo okrašeni. Namesto z bahavostjo in potratu se spomnimo umrlih posebno z molitvijo in dobrimi deli. Ob tej priliki opozarjamo tudi na hridko resnico, da v grobu nima en sam človek svojega bivališča. Že po desetih letih se mu lahko pridruži drug mrtvec. Če pa kdo želi ohraniti grob svojca neprekopano, se mora v tej zadevi zgledovati v župnišču. Skrbeti mora za to sam, da grob ne bo prekopan, sicer nima pravice do pritožb!

Za pokojne tržiške dušne pastirje bo 5. novembra zjutraj ob šestih slovesno mrtvaško opravilo. Obilna udeležba v cerkvi naj ob tej priliki pokaže, da tržiški župljani znajo ceniti delo svojih duhovnikov, ki so kar po vrsti mnogo moči posvečevali tržiški župniji. Morda kdo izmed teh umrlih duhovnikov nima nikogar, ki bi se ga v molitvah spominjal.

Izpolnimo častno dolžnost hvaležnosti in prave krščanske ljubezni!

Darovanje na žegnansko nedeljo je prineslo župnijski cerkvi din 5288,50. Naknadno je poslal neki tržiški gospodar na tih način še k temu darovanju din 50.—, ker ga na žegnansko nedeljo ni bilo doma. Prav bi bilo, da bi se take stare tržiške ljubezni in dolžnosti do cerkve spomnili tudi nekateri gospodarji v župniji, ki že morda več let niso šli okoli glavnega oltarja k darovanju. Vsem pa, ki so upoštevali žegnansko nedeljo in potrebe župnijske cerkve splošno: Bog povrni in naša patrona s svojo priprošnjo!

Namesto cvetja in za molitve pokojnim so darovali sirotišču Vincencijeve konference: družina Ježek (namesto cvetja † msgr. stricu Jožefu Debevcu) din 100.—, družina Ješe (v spomin na ženo in mater) din 100.—, družina Viktor-

ja Čadeža (namesto cvetja Mariji Čadež) din 50.—, neimenovani (namesto cvetja Marjeti Hočevnar) din 50.—. Bog povrni obilno!

Iz rimskokatoliške vere sta izstopila:
1. Globočnik Emilijana, gostilničarka v Ljubljani, rojena v Trzinu štev. 6, dne 24. IX. 1902. 2. Kokalj Albin, tehnični uradnik v Mariboru, rojen v Trzinu štev. 142, dne 11. III. 1895 in poročen pri sv. Blažu v Zagrebu 6. III. 1952. Tako je javilo mestno poglavarstvo v Ljubljani in v Mariboru.

Oznanila za november

1. Praznik vseh svetnikov. Ob šestih in desetih je sv. maša pred Najsvetejšim. Ob desetih je peta sv. maša. Popoldne ob dveh je sveti rožni venec, litanije vseh svetnikov, pridiga, pete večernice za umrle in nato odhod na pokopališče, kjer je pred kapelico libera za umrle in petje žalostink. Zvečer po Ave Mariji so v župnijski cerkvi vsi trije deli sv. rožnega venca za umrle, nato pa poje cerkveni moški zbor žalostinke pred vojnim spomenikom in žalostinke igra tudi godba. Vesoljna odveza za III. red je pet minut pred drugo uro!

2. Spomin vernih duš. Sv. maše se prično že ob pol-peti uri zjutraj. Ob šestih je orglana sv. maša s slovenskim petjem. Okrog sedme ure se prično velike bilje z zvonjenjem in nato je slovesna peta sv. maša z leviti za verne duše v vicah. Končno je odhod na pokopališče, kjer je pred kapelico libera za umrle. Zvečer ob sedmih je v župnijski cerkvi sv. rožni venec in litanije Matere božje.

Popolni odpustek za duše v vicah more dobiti od popoldne 1. novembra do popoldne na praznik vseh vernih duš vsak vsakokrat, kadar obišče cerkev ali napol javno kapelo. Pogoji: obisk cerkve, prejem sv. zakramentov in molitev šestih Očenašev in Zdravih Marij s čast bodi v papežev namen. Kdor hodi vsak dan ali zelo pogosto k sv. obhajilu, temu ni treba za odpustke posebej k sv. spovedi. Odpustke je mogoče nakloniti le dušam v vicah.

4. Prvi petek v mesecu. Ob šestih je sveta maša pred Najsvetejšim. Na predvečer je v župnijski cerkvi skupna molitev svete ure od osme do devete ure.

6. XXII. nedelja po Binkoštih, zahvalna in karitativna nedelja, obenem prva v mesecu. Službe božje so v navadnem redu. Pri šesti sv. maši je skupno mesečno sv. obhajilo za moše in fante. Po šesti sv. maši, ki je z blagoslovom, je zahvalna pesem za vse pridelke letošnjega leta. V pušco se to nedeljo pobira za domače reweže.

13. XXIII. nedelja po Binkoštih. Službe božje so v navadnem redu.

20. XXIV. nedelja in zadnja po Binkoštih. Službe božje kot običajno.

22. Sv. Cecilija, patrona cerkvenega petja.

27. I. adventna nedelja. Pri šesti sv. maši je pričetek zornic.

30. Sv. Andrej, apostol. Ob šestih je v župnijski cerkvi orglana farna sv. maša, ob desetih je sv. maša v cerkvi sv. Andreja.

Za pokojne tržiške dušne pastirje bo slovesna črna peta sv. maša z leviti in libero v četrtek 3. novembra ob šestih uri.

Shodi cerkvenih organizacij:

III. red: shod 6., vesoljna odveza 1., 19., 21. in 25. Dekliška Marijina družba: shod 20., skupno sv. obhajilo 27.

Marijina družba za žene: shod 27., skupno sv. obhajilo 15.

Marijini vrtci: po napovedi veroučiteljev.

Molitvena pomoč KA: vsak petek zvečer ob 8. uri.

Sestanki KA: stanovski po dogovoru, širši za dekleta 22.

Otroška nedelja: 20., ko je popoldne kratek nagovor za otroke in pri celi popoldanski božji službi petje otrok.

Mesečna šolska sv. spoved: meščanska šola 5., dečki ljudske šole 19., deklice ljudske šole 26. Vedno popoldne ob treh in drugo jutro po osmi sv. maši skupno sv. obhajilo.

Župnijska kronika za september

Septembra v naši župniji rojenih: 10.

Septembra v naši župniji poročeni:

1. Gruden Leopold, predilniški delavec, Bistrica 59, in Perko Justina, predilniška delavka, Trzin, Ulica Viljema Pollaka št. 2, poročena 10. septembra.
2. Blaznik Jožef, čevljarški pomočnik, Trzin, Zgornja Preska 2a, in Bullinger Jožefa, tkalka, Trzin, Usnjarska ulica 19, poročena 11. septembra.
3. Hladnik Jožef, čevljarški pomočnik, Slap 111, in Mežek Antonija, predilniška delavka, Trzin, Ljubeljska c. 18, poročena 24. septembra.

Septembra v naši župniji pokopani:

1. Oman Frančiška, hči delavca, rojena 29. 1. 1956 v Trzinu, umrla v Trzinu, Pot na Zali rovi štev. 3, dne 6. septembra.
2. Mandeleč, bivši občinski cestar, rojen 3. 11. 1865 v Begunjah, poročen drugič 23. 11. 1905, umrl v Trzinu, Ljubeljska cesta 28, dne 11. septembra.
3. Čadež Marija, vdova-zasebnica, rojena 20. 12. 1871 v Goričah, poročena 8. 8. 1897, umrla v Trzinu, Fužinska ulica 1, dne 17. septembra.

Septembrska poročila od drugod:

1. Tiringar Janez, rojen na Slapu štev. 41, dne 22. 6. 1908, se je poročil v Kamniku 18. 9. 1958 s Pavlič Štefanijo.
2. Brejc Marija, rojena v Trzinu štev. 16, dne 18. 5. 1913, se je poročila pri sv. Petru v Ljubljani 25. 9. 1958 s Korošec Alojzijem.
3. Porenta Jožefa, rojena v Trzinu štev. 161, dne 5. 4. 1915, se je poročila v št. Vidu nad Ljubljano 27. 9. 1958 z Vaca Venceslavom.

Za predstavnika in založnika: Anton Vovk, župnik v Trzinu. — Za urednika v Ljubljani: Dr. P. Guido Rant, O.F.M. — Za združeno tiskarno v Ljubljani: Maks Blejcek.